

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ نَحْمَدُكَ وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِكَ الْكَرِيمِ وَعَلَى عِبْدِكَ الْمَسِيحِ الْمَوْعُودِ

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 17.07.2015

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖ਼ਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 17 ਜੁਲਾਈ 2015 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਬੈਅਤੁਲ ਫ਼ਤੁਹ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਇਹ ਦੁਆ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਮਜ਼ਾਨ ਸਾਡੀਆਂ ਥਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਤੀ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮਤਾ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉੱਪਰ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਹੋਈਏ । ਅਸੀਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਈਏ ।

ਤਸਹੁੱਦ, ਤਅਵੁੱਜ, ਤਸਮੀਆ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਦੀਆਂ ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۗ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٤١﴾
(فُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٤٢﴾)

ਯਾ ਅੱਯੋਹੱਲੀਜ਼ੀਨਾ ਆਮਾਨੂ ਇਜ਼ਾ ਨੂਦੀਯਾ ਲਿਸੱਲਾਤਿ ਮਿੰਯ ਯੋਮਿਲ ਜੁਮੁਆਤਿ ਫ਼ਸਔ ਇਲਾ ਜ਼ਿਕਰਿਲੱਹਿ ਵਜ਼ਾਰੁਲ ਬੈਅ, ਜ਼ਾਲਿਕੁਮ ਖ਼ੈਰੁਲੱਕੁਮ ਇਨ ਕੁਨਤੁਮ ਤਾਲਾਮੂਨ 0 ਫ਼ਾ ਇਜ਼ਾ ਕੁਜ਼ਿਯਾਤਿਸੱਲਾਤੁ ਫ਼ਨਤਾਸ਼ਿਰੁ ਫਿਲ ਅਰਜ਼ਿ ਵਬਤਾਗੁ ਮਿਨ ਫ਼ਜ਼ਲਿਲੱਹਿ ਵਜ਼ਕੁਰੁਲੱਹਾ ਕਸੀਰੰਲ ਲਾਅਲੱਕੁਮ ਤੁਫ਼ਲਿਹੂਨ 0

ਫਿਰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਅੱਜ ਸ਼ਾਇਦ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਖੀਰਲਾ ਰੋਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਲ ਅਖੀਰਲਾ ਰੋਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਉਂ ਰੱਬ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ । ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਫ਼ੈਜ਼ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇਗਾ । ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ । ਹੁਣ ਇਹ ਦੁਆ ਤੇ ਜਤਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੈਜ਼ ਤੇ ਬਰਕਤਾਂ ਇਹ ਨਵੇਂ ਰੂਹਾਨੀ ਤਜਰਬੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਰੱਬ ਵੱਲ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਕਦਮ ਹੁਣ ਏਥੇ ਨ ਰੁਕ ਜਾਣ ਸਗੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹਰ ਕਦਮ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੋਵੇ । ਅੱਜ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਅਖੀਰਲਾ ਜੁਮਆ ਵੀ ਹੈ । ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤਾਂ ਅਧਿਕਤਰ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਜੁਮਆ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ

ਹਨ ਪਰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅੱਜ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਇਸ ਅਖੀਰਲੇ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹਤਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ । ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਹੁਣ ਜਮਾਤਾਂ ਬਹੁਤ ਫੈਲ ਗਈਆਂ ਹਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਹਮਦੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ'ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਤਰਬੀਯਤ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ । ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ'ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਐਨ੍ਹੀ ਮਹਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਇਸ ਅਖੀਰਲੇ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੀਤ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜੋ ਕਿ ਜੁਮਆਤੁਲ ਵਿਦਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਆਮ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੰਘੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੇ ਉਣਤਾਈਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਦੀ ਇਬਾਦਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਇਸ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ । ਸੋ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਹੀ ਹੋਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ । ਰੱਬ ਦੇ ਕਲਾਮ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਾਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ ਕਿ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਅਖੀਰਲਾ ਜੁਮਆ ਕੇਵਲ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹ ਲੋਕ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੁਧਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਸੋ, ਸਾਡੇ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜੁਮਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਸਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ੈਰ ਅਹਮਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਜੁਮਆਤੁਲਵਿਦਾ ਦੀ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੋਵੇ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਵਿੱਚ ਅਲੱਹ ਅਤੇ ਰਸੂਲ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਾਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਮਆਤੁਲ ਵਿਦਾ ਦੀ ਨ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਨ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਾਂਗਾ ਜੋ ਜੁਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂਹੋਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੁਮਿਆਂ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਅਵਸ਼ ਹੀ ਫਿਰ ਇਸ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਮਹਤਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਮਹਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਜੁਮਆ ਹੀ ਉਸ ਲਈ ਬਰਕਤਾਂ ਭਰਪੂਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਪਾਕ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਹ ਘੜੀ ਪਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਕ ਤਬਦੀਲੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਕਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਰੱਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਹਤਾ ਦਿਆਂਗਾ, ਉਹਨਾਂ'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਾਂਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਦਿਨ ਤੇ ਘੜੀ ਪਲ ਲੈਲਾਤੁਲ ਕਦਰ ਬਣ ਜਾਏਗੀ । ਇਕ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਦ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੂਹਾਨੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬੀਤੇ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਕ ਲੈਲਾਤੁਲ ਕਦਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਗੁਣ ਵੀ ਅਰਥਾਤ ਜੱਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਾਕ ਤਬਦੀਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਰੱਬ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ'ਤੇ ਕਰਾਇਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਾਨੂੰ ਜੁਮਿਆਂ ਦੀ ਮਹਤਾ ਬਾਰੇ ਰੱਬ ਨੇ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਤਲਾਵਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ :

ਹੇ, ਉਹ ਲੋਕੋ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਿਆਏ ਹੋ, ਜੱਦ ਜੁਮਏ ਦਿਨ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਮਾਜ਼ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਸਿਮਰਣ ਲਈ ਛੇਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੱਧਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਛੱਡ ਦਿਆ ਕਰੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨ ਰਖਦੇ ਹੋ ।

ਫਿਰ ਅਗਲੀ ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਸੋ, ਜੱਦ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪਸਰ ਜਾਓ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਮਿਹਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਭਾਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਓ ।

ਸੋ, ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਜੁਮਏ ਲਈ ਆਉਣ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰਕ ਕੰਮ ਪਿੱਛੇ ਪਾਕੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸੰਜਮਤਾ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਮਾਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਅਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਜੁਮਿਆਂ ਜਾਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੀ ਅਖੀਰਲੇ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਫਰਮਾਇਆ ਸਗੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁਮਏ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਦੀ ਮਹਤਾਂ ਦੇ ਜੁਮਏ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ । ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਸਮੇਟਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕਾਉਣ ।

ਨ ਹੀ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਨੇ ਨ ਹੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਨੇ ਕਿਤੇ ਅਰਸ਼ਾਦ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰੱਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਅਖੀਰਲਾ ਜੁਮਆ ਬਹੁਤ ਮਹਤਾਂ ਰਖਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਜੁਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਕ ਹਦੀਸ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਜੁਮਏ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਈਦ ਬਣਾਇਆ ਹੈ । ਸੋ, ਇਸ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਕਰੋ । ਸੋ, ਇਹ ਮਹਤਾਂ ਹੈ ਹਰ ਜੁਮਏ ਦੀ । ਸੋ, ਹਰ ਜੁਮਆ ਸਾਥੋਂ ਇਹ ਤਕਾਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਜੁਮਏ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਉਣ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਦੀਸਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਇਸ ਦੀ ਮਹਤਾਂ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਸੋ, ਇਹ ਗੱਲ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੋਮਿਨ ਦੇ ਈਮਾਨ ਦੇ ਪਧੌਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁਕਣ ਲਈ ਹਰ ਮੋਮਿਨ ਉੱਪਰ ਜੁਮਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮ ਪੱਖ ਤੇ ਖਦਸ਼ੇ ਵੀ ਵਰਨਣ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਜੁਮਆ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਨੇਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉਕਾ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੋ, ਬਹੁਤ ਖੋਫ਼ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ । ਸੁਸਤੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਇਜ਼ੇ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਉਜ਼ਰ ਤੇ ਅਕਾਰਣ ਹੀ ਸੁਸਤੀਆਂ ਤਿਆਗ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਜੇਕਰ ਉਜ਼ਰ ਜਾਇਜ਼ ਤੇ ਠੀਕ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਜਾਇਜ਼ ਉਜ਼ਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਬਿਨਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਜ਼ਰ ਦੇ ਜੁਮਆ ਛੱਡਣਾ ਮਨਾ ਹੈ । ਇਹਨਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਕੋਣ ਕੋਣ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਆਪ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉੱਪਰ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਜੁਮਆ ਪੜ੍ਹਨਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕੇਵਲ ਚਾਰ ਛੋਟਾਂ ਦੇ । ਉਹ ਚਾਰ ਲੋਕ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਹ ਹਨ ਗੁਲਾਮ, ਇਸਤਰੀ, ਬੱਚਾ ਤੇ ਰੋਗੀ । ਸੋ, ਇਹ ਹੈ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ ਮਜਬੂਰਾਂ ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਜ਼ਰ ਰਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ । ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਇਸਤਰੀ, ਬੱਚਾ, ਰੋਗੀ

ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ ਜੇਕਰ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਕਾਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਸੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਮਹਤੱ ਦੇਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਆ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਰੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਜੁਮਆ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰੱਬ ਆਸਾਨੀਆਂ ਪੈਦਾ ਫ਼ਰਮਾਏ ਤਾਂ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਦਰਦੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਾਨੀਆਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

ਬਹਿਰਹਾਲ ਇਹ ਚਾਰ ਛੋਟਾਂ ਹਨ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਅਮ ਨੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਇਕ ਉੱਪਰ ਜੁਮਏ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਉੱਪਰ ਆਉਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਮਏ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਅਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜ ਨਮਾਜ਼ਾਂ, ਜੁਮਆ ਅਗਲੇ ਜੁਮਏ ਤੱਕ ਅਤੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਅਗਲੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਤੱਕ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਕਫ਼ਰਾ (ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ) ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਰਹੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਅਮ ਨੇ ਪੰਜ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਰੱਬ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹਨ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੁਮਏ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਜੁਮਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਕੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਬਰਕਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਇਮਾਮ ਦੇ ਖ਼ੁਤਬੇ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨੇਕੀ ਦੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਜੁਮਏ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਕ ਜੁਮਏ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਜੁਮਏ ਤੱਕ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇਵੇਗਾ । ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਬਖ਼ਸ਼ਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਕਰੇਗਾ । ਏਥੇ ਵੀ ਇਕ ਜੁਮਏ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਜੁਮਆ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਅਮ ਨੇ ਹਰ ਜੁਮਏ ਦੀ ਮਹਤੱ ਤੇ ਕਰਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੀ ਮਹਤੱ ਬਿਆਨ ਫ਼ਰਮਾਈ, ਨੇਕੀ ਉੱਪਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗੁਨਾਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਸੋ, ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਜੁਮਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਬਕਾਇਦਗੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ੈਜ਼ ਪਾਉਣਾ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਕਫ਼ਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੇਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਲਈ । ਜੇਕਰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾਂ) ਉੱਪਰ ਚਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਹਿਰਹਾਲ ਪਾਬੰਦੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ । ਰੱਬ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਜੋ ਮਾਰਗ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਦਾ ਇਕ ਲਾਹੇਅਮਲ (ਫ਼ਰੇਮਵਰਕ) ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਇਕ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਫ਼ਰੇਮਵਰਕ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲਾਨਾ ਫ਼ਰੇਮਵਰਕ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦਰਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੋਇਆਂ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਉਹ ਰੱਬ ਦੀ ਖਿਮਾ ਤੇ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਸੋ, ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਈ ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਕਿ ਜੁਮਏ ਦੀ ਕੀ ਮਹਤੱ ਹੈ । ਸਾਲ ਬਾਦ ਰੂਹਾਨੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਰੱਬ ਨੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੁਮਆਤੁਲ ਵਿਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਦ ਜੁਮਆ ਪੜ੍ਹ

ਲਓ ਸਗੋਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਹੀਨਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ । ਜੁਮਏ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਨੇ ਹਰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਹੀ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸਾਧਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ । ਸੋ, ਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਜੁਮਆ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਖੋਫ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਰੱਬ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਰੱਬ ਦੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਸਬਬ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਵੀ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੇ ਕੁਤਾਹੀਆਂ, ਕਮੀਆਂ ਤੇ ਉਣਤਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਹਰ ਜੁਮਆ ਰੱਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸਾਧਾਰਣਤਾ ਡਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜੋ ਜੇਕਰ ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹੋ ਹਾਲ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੈ । ਕਛੌਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਬਦਤਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਕੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਣ ।

ਫਿਰ ਜੁਮਏ ਦੀ ਮਹਤਵ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਾਰੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਨੇ ਇਕ ਥਾਂ ਇਉਂ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗਾ ਦਿਨ ਜੁਮਏ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ । ਇਸ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਬਹੁਤਾ ਦੁਰੂਦ ਭੇਜਿਆ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦੁਰੂਦ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਸੋ, ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਜੁਮਏ ਦੀ ਬਰਕਤ ਹੈ । ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਜੁਮਆਤੁਲਵਿਦਾ ਦਾ ਦੁਰੂਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਹਰ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਹਨ ਉਹ ਜੋ ਇਸ ਸੋਮੇ ਤੋਂ ਫ਼ੈਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੁਰੂਦ ਭੇਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਕੇ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਮਿਹਰਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ।

ਸੋ, ਅੱਜ ਦਾ ਇਹ ਦਿਨ ਜੇਕਰ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਬਨਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਜਾਂ ਕੱਲ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੀ ਇਸ ਇਬਾਦਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜੁਮਏ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਅਗੱਲੇ ਜੁਮਏ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਦਾ ਜੁਮਆ । ਅਤੇ ਜੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੇ ਕਮੀਆਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਸਨ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ । ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੋਚ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਤਾਹੀਆਂ, ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ, ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੇ ਸੁਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਚਣ ਲਈ ਰੱਬ ਦੀ ਪਨਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇਕੀਆਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਤੋਫ਼ੀਕ ਮਿਲੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਗਲੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਾਂਗੇ ।

ਸੋ, ਨ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੁਮਏ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਨ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਨ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਬਾਦਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ।

ਜੁਮਏ ਦੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਆ ਦੀ ਪਾਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਘੜੀ ਪਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਅਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੁਮਏ ਦੇ ਦਿਨ

ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਘੜੀ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦ ਦੁਆ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ । ਇਹ ਦੁਆ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਮਜ਼ਾਨ ਸਾਡੀਆਂ ਬਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਦੁਆਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤੋਫ਼ੀਕ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮਤਾ ਉੱਪਰ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਹੋਈਏ । ਅਸੀਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੋਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਸੁੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸੀਏ ਕਿ ਇਹੋ ਇਹੋ ਦੀਨ (ਧਰਮ) ਹੈ ਜੋ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੋ ਦੀਨ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੱਲ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਸੁਮਾਰਗ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਤੋਫ਼ੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ । ਇਹ ਵੀ ਦੁਆ ਕਰੋ ਕਿ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਔਕੁੜਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਸਾਰਿਆਂ ਅਹਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿੱਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਉਮੱਤੇ ਮੁਸਲਿਮਾ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋਫ਼ੀਕ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇਮਾਮ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹ ਕੇ ਦੁਖਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ । ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਪਰ ਜੋ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਰੱਬ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰੋਕੇ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਆਪਣੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸ਼ਾਨ ਸ਼ੋਕਤ ਨਾਲ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਵੇ ।

Khulasa Khutba 17.07.2015

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Translated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131